

L'Euram demana pas

La construcció europea obligarà les regions del Mediterrani a unir esforços per evitar perdre pes dins un nou context polític i econòmic. Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears representen un dels nuclis més dinàmics de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani, Euram. Una realitat que comença a obrir bretxa en l'agenda política i en el món empresarial, en el qual s'acaba de presentar la Institució Ignasi Villalonga.

Acte de presentació de la Institució Ignasi Villalonga. D'esquerra a dreta: Onofre Martorell (economista, Illes Balears), Ricard Huguet (empresari, Barcelona), Oriol Pujol (secretari general del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya), Miquel Serra (Grup Serra, Illes Balears), Eliseu Climent (editor), Joan Server (empresari, Cambra de Comerç d'Alacant), Óscar Ribas (president de la Banca Reig, Andorra), Ramon Cerdà (empresari, València), Joan Mesquida (conseller d'Hisenda del Govern de les Illes Balears), Isabel Muñoz Villalonga (neta d'Ignasi Villalonga), Francesc Antich (president del Govern de les Illes Balears), Pere Sampol (vicepresident i conseller d'Economia del Govern de les Illes Balears), Roc Fuster (empresari, Benidorm), Francesc Joan (director general del Bankplime), Joan Baptista Casas (president de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya), Robert Guichet (president de Catalogne Export), Antoni Agulló (economista, Escola d'Hosteleria de les Illes Balears), Miquel Capellà (president de Caixa Sa Nostra), Alexandre Manyes (economista, València) i Joan Font (empresari, de la Patronal Catalana d'Empreses de Distribució).

L' ampliació de la Unió Europea es traduirà els propers anys en el naixement d'un nou marc de relacions i estructures polítiques i econòmiques, en el qual regions que fins ara havien quedat diluïdes dins els estats podran assolir un protagonisme propi. Entre aquestes hi ha l'anomenat arc mediterrani, dins el qual Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears conformen el nucli d'una de les regions econòmiques més dinàmiques del sud d'Europa. Una realitat que, malgrat tot, ha viscut desterrada durant molt temps de l'agenda política, elaborada i dirigida des de Madrid. Però les

coses sembla que estan camí de canviar i només cal donar un cop d'ull a les iniciatives que han començat a sorgir per vertebrar un espai que no solament comparteix lligams econòmics sinó també històrics, lingüístics i socials.

El passat 11 de juny, els consellers d'Economia i Finances de Catalunya, el País Valencià i les Balears es reuniren a Palma per unir esforços davant un dels temes cabdals de l'agenda política d'aquest any: la negociació del nou sistema de finançament autonòmic, peça clau per garantir els ingressos necessaris per al desenvolupament econòmic del territori. Aprofitant la mateixa trobada, el

conseller català Francesc Homs s'entrevistà amb el vicepresident del Govern balear, Pere Sampol, per signar un conveni de col·laboració per realitzar estudis econòmics sobre l'impacte dels Fons Europeus en les seves economies.

Aquest però només era un preludi del que seria un dels episodis més significatius dels últims mesos i que va tenir lloc la setmana passada quan en un mateix dia, concretament el dilluns, 9 de juliol, coincidiren a València tres representants catalans de tres forces polítiques diferents: el PP, amb el ministre d'Afers Estrangers, Josep Piqué; CiU, representada pel conseller en cap, Artur Mas, i el PSC, amb el seu president Pasqual Maragall. Tots amb un mateix debat de fons: l'arc mediterrani. Però en dos escenaris diferents: Piqué i Mas en el curs organitzat per la Universitat Internacio-

mantenir la setmana passada les coincidències eren més àmplies i el conseller en cap refusava matisacions, i assegurava que "Catalunya i València han imposat la música" del futur sistema de finançament autonòmic, encara pendent de tancar. Els consellers d'Economia de València i Catalunya, Vicente Rambla i Francesc Homs, respectivament, també van ser presents en la reunió, durant la qual es va posar sobre la taula la necessitat de potenciar les infraestructures de l'arc mediterrani, com ara el corredor ferroviari no només d'alta velocitat, sinó també d'ample de via europeu, i una plataforma aeroportuària, que serveixi de contrapès a les del nord d'Europa.

La necessitat de consolidar l'eix València-Barcelona també va ser un dels temes en la reunió que van mantenir Joan Ignasi Pla, secretari dels socialistes

Un arc mediterrani que ha desaparegut del discurs del PP en els últims anys, però que haurà de recuperar aviat davant la presidència espanyola de la UE que s'inaugura el gener de l'any que ve i durant la qual València acollirà, l'abril del 2002, la cinquena reunió ministerial de països mediterranis –coneguda com a Barcelona 5–, segons ha anunciat Josep Piqué. L'objectiu és rellançar el procés iniciat el 1995 a Barcelona amb la Conferència Euromediterrània, que va voler iniciar una línia de cooperació política i econòmica entre les dues riberes del Mediterrani. Una cimera que anirà acompanyada, segons Piqué, d'un fòrum civil de diàleg de la UE en què participarà el món universitari, de la cultura i el món empresarial i econòmic.

El debat, però, no s'ha limitat hores d'ara a l'espai polític. També des del

Per a Maragall, el triangle format per Madrid, Barcelona i València "no funciona bé perquè no és equilàter"

Zaplana i Artur Mas van apropar posicions el dilluns de la setmana passada.

Pasqual Maragall es va reunir el mateix dia amb Joan Ignasi Pla, secretari del PSPV.

Josep Piqué va fer una conferència sobre les perspectives de l'arc mediterrani.

nal Menéndez Pelayo sobre "l'arc mediterrani en la Unió Europea", i Maragall a la seu del PSPV, on va oferir la conferència "Els reptes de l'arc mediterrani en la nova Europa". Una ocasió que Mas i Maragall van aprofitar per reclamar la necessitat de reforçar les connexions entre Catalunya i el País Valencià.

Acostant posicions. Mas va esmorzar amb Zaplana per parlar de finançament autonòmic, i si l'abril de l'any passat, Artur Mas situava la "fórmula Zaplana" a mig camí de la que postulava el govern de Pujol, en la reunió que van

valencians, i Pasqual Maragall. Per a Maragall, el triangle format per Madrid, Barcelona i València "no funciona bé perquè no és equilàter". Mentre la capital espanyola i la del Túria estaran unides per l'alta velocitat i una autopista lliure de peatge, València i Barcelona ho estan per una autovia de peatge (l'A-7) i per un tren de velocitat alta, l'Euromed. Per als socialistes, cal impulsar aquest triangle –i superar així l'actual model basat en l'hegemonia de Madrid sobre l'eix mediterrani–, el qual ha de tenir un paper preminent a Europa, "incloent les Illes Balears i Aragó en aquest procés", segons Pla.

món empresarial les iniciatives per estructurar l'arc mediterrani comencen a ser prou significatives. Si un dia abans, València acollí el desembarcament de polítics catalans, el dimarts, 10 de juliol Palma es va convertir en la seu d'una altra cita remarcable en el calendari euromediterrani. La Institució Econòmica i Empresarial Ignasi Villalonga es va presentar al Govern balear com l'eix vertebrador dels empresaris de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani (Euram), formada per Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, les Illes Balears i el País Valencià, amb la intenció de potenciar els lligams econòmics entre aquests territoris.

L'acte era la primera presentació oficial de l'associació –que té previst visitar la resta de governs d'aquesta àrea econòmica– i els seus representants van ser rebuts en audiència pel president i pel vicepresident del Govern balear, Francesc Antich i Pere Sampol, respectivament, i pel conseller d'Hisenda, Joan Mesquida.

L'acte comptà amb la presència d'una vintena d'impulsors de l'entitat, entre els quals hi havia el president de Sa Nostra, Miquel Capellà; el president de la Cambra de Comerç de Mallorca, Miquel Lladó; l'expresident del Govern d'Andorra i president de la Banca Reig, Oscar Ribas; el secretari general del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, Oriol Pujol, i el director del Diari de Balears, Miquel Serra. Des del País Valencià, assistiren Ramon Cerdà, expresident de la

dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Manuel Ballbé, en un estudi que acaba de presentar a la comissió sobre l'autogovern del Parlament de Catalunya. L'estudi aposta per articular Espanya en quatre euroregions per evitar perdre pes dins la Unió Europea, immersa de ple en un procés d'ampliació cap als països de l'Est.

Una veu forta dins Europa. Segons Ballbé, l'actual UE, formada per quinze estats, penalitza a la pràctica els que tenen més població –com Alemanya, França, Itàlia, el Regne Unit i Espanya–, perquè hi estan hiperepresentats els altres deu estats, que són els petits i anomenats tècnicament estats regió. Posem un exemple: els deu estats petits de l'actual UE tenen dret a nomenar cadascun d'ells un comissari europeu, mentre que

ja i Aragó); i la quarta, l'euroregió del sud (Andalusia, Múrcia, Canàries, i les localitats de Ceuta i Melilla). Cada euroregió hauria de tenir dret a una quota de comissaris europeus, de magistrats i de funcionaris comunitaris.

De fet, la proposta de Ballbé també té la seva lògica econòmica, especialment en el que seria l'euroregió catalano-valenciana-balear. Un estudi de l'Institut Català de la Mediterrània (*L'espai mediterrani llatí*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1999) constata que els fluxos comercials de Catalunya són molt més importants amb les regions veïnes de l'eix de l'Ebre i de l'arc mediterrani que amb les més allunyades de la resta d'Espanya. En total, el 39% de les exportacions catalanes van al País Valencià, Aragó i les Illes Balears, per aquest ordre. I si prenem el País Valencià com a referència, el fenomen és encara molt

Manuel Ballbé proposa articular Espanya en quatre euroregions, entre les quals, la catalano-valenciano-balear

Fira de València; Roc Fuster, director de l'Hotel Benidorm Plaza; Joan Server, membre de la Cambra de Comerç d'Alacant; l'editor Eliseu Climent, i una representació de la família del polític i financer valencià Ignasi Villalonga, encapçalada per la seva néta Isabel Muñoz Villalonga. L'empresari de la Catalunya Nord, Robert Guichet, president de l'Associació Catalogne Export, també hi va ser present.

La institució, impulsada des de l'any 1998 per mà d'un grup de petits i mitjans empresaris i professionals del món acadèmic del País Valencià, s'estrenarà amb una gran trobada empresarial el novembre de l'any que ve a Palma, amb motiu de la conferència empresarial de l'Euram per debatre sobre "Europa, amenaça o oportunitat?". Una iniciativa que va ser rebuda amb gran satisfacció pel Govern balear i pel seu vicepresident, Pere Sampol, que confia que "arran de la creació d'aquesta institució i de la conferència de l'any que ve tindrem arguments polítics per fer sentir més fortes les nostres reivindicacions".

Precisament facilitar arguments polítics és el que acaba de fer el catedràtic de

els cinc estats grans només nomenen dos comissaris. Això es tradueix a la pràctica que Espanya només disposa d'un comissari més que la minúscula Luxemburg, i en canvi si el repartiment fos proporcional al nombre d'habitants, Espanya en tindria dret a vuit.

Davant aquesta situació i veient que el Tractat de Niça manté aquesta tònica, Ballbé aposta per seguir l'exemple alemany. El país germànic ha començat a estudiar una proposta per articular-se en vuit euroregions d'aproximadament deu milions d'habitants, equivalents a la majoria d'estats regió, i aconseguir així una representació final més d'acord amb el pes real d'Alemanya.

El catedràtic de la UAB suggereix que Catalunya impulsi Espanya també en aquest camí, cosa que podria conduir a una coincidència d'interessos nacionals per primera vegada. Així, es tractaria d'articular Espanya en quatre euroregions: la primera seria la catalano-valenciana-balear; la segona, l'euroregió del nord (Galícia, el País Basc, Navarra, Astúries, Cantàbria i Castella-Lleó); la tercera, l'euroregió del centre (Castella-la Manxa, Extremadura, Madrid, la Rio-

més important. A Andorra, la dependència comercial i turística del mercat català, valencià i balear també és evident, i per al Rosselló, Catalunya i el País Valencià són els principals clients i subministradors, un fet que la moneda única accentuarà encara més.

La vitalitat econòmica i empresarial, de tota manera, es veu frenada per una inversió pública insuficient: "El País Valencià i Catalunya es troben en el 'furgó' de cua de les inversions estatals", segons el portaveu d'infraestructures del PSC-Ciutadans pel Canvi, Manel Nadal, que comparteix amb el catedràtic d'economia aplicada de la Universitat de València, Vicent Soler, que la polèmica que sosté que el Partit Popular ha afavorit econòmicament València en detriment de Barcelona és "una cortina de fum que amaga la política del Partit Popular de privilegi envers Madrid i la seva comunitat, i d'unes infraestructures basades en el centralisme i la radialitat".

Un esperit, centralista, que també ha impregnat una de les obres més emblemàtiques dels pròxims anys: el tren de gran velocitat (TGV). Primer va ser

Madrid-Sevilla, i ara Madrid-Barcelona. En canvi les dificultats es multipliquen si es tracta de promoure una connexió d'aquestes característiques entre Alacant-València-Barcelona, amb tres rames que podrien connectar amb París, Ginebra i Milà, i que asseguressin així la connexió europea. Cal reforçar el corredor mediterrani, i en això comença a haver-hi un cert consens polític i empresarial. Fins i tot el vicepresident de la Generalitat Valenciana, José Luis Olivas, defensa que "s'ha d'abandonar el discurs generalista sobre l'arc mediterrani, definir àrees de treball i estratègies comunes i aconseguir una major col·laboració entre regions".

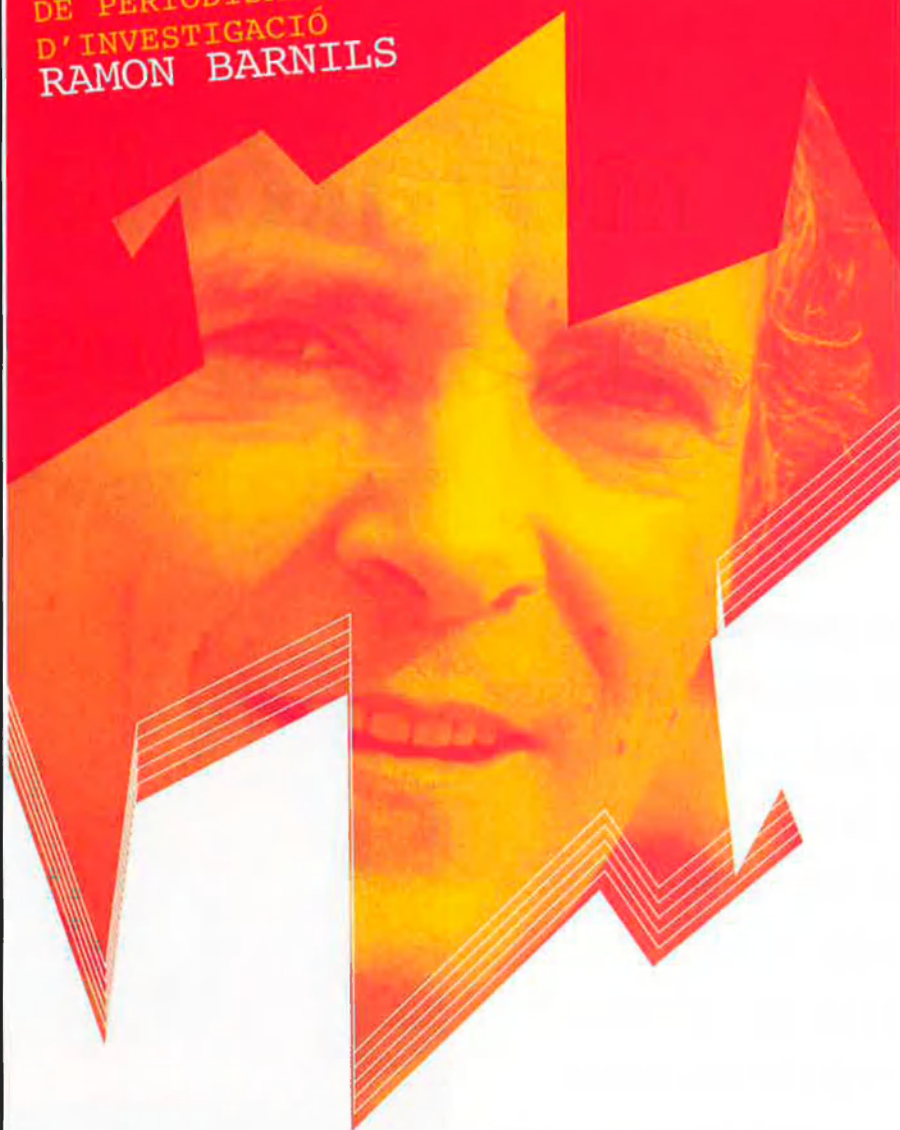
Manel Nadal proposava fa uns dies per on es podria començar: refer les comunicacions ferroviàries entre les terres de l'Ebre i Castelló, pensar en una política pesquera de la Mediterrània i aconseguir un programa de regadius que, d'acord amb la nova cultura de l'aigua, prevegi les dotacions i les inversions en els regadius del canal Xerta-Sènia i del nord de Castelló.

Són alguns exemples que hauran de lluitar contra dues tendències: una, la que ha empès tradicionalment la societat catalana a mirar més cap al nord (Europa), i deixar de costat a un aliat natural del corredor mediterrani com és l'economia valenciana, segons Nadal. I dos, la tendència centrípeta cap a Madrid que ha fet que el govern Zaplana situï el País Valencià més aviat en un altre eix, que és el de Madrid-Albacete-Alacant, sota la perspectiva del turisme.

Europa, però, es troba al nord i els empresaris ho saben. Per això, més enllà dels contactes polítics que es poguessin fer a València la setmana passada, Mas i Maragall no van voler oblidar el món empresarial. Tant un com l'altre van mantenir reunions amb els empresaris valencians, un gest que el president de l'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE), Federico Félix, interpreta com un senyal dels nous temps que vindran després del pacte per la llengua en el País Valencià, que "ha acabat amb un procés que en algun moment va enrair les nostres relacions" amb Catalunya.

Bàrbara Amorós

PREMI
DE PERIODISME
D'INVESTIGACIÓ
RAMON BARNILS

EL SETMANARI EL TEMPS CONVOCA EL
I PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

La dotació del premi serà de **500.000 pessetes**. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari **EL TEMPS** (Av. Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 VALÈNCIA) **abans del 30 de setembre**.

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El jurat del premi estarà format per Ferran Torrent, Valentí Puig, Joan de Sagarra, Eliseu Climent, Salvador Alsius, president del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Rosa Solbes, presidenta de la Unió de Periodistes Valencians, i Andreu Manresa, secretari general del Sindicat de Periodistes de les Illes Balears.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 27 d'octubre de 2001.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

ELTEMPS

Av. Baró de Càrcer, 40, 13.
46001 VALÈNCIA
Tel. 963 535 100 • Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.com
<http://www.eltemps.com>